ఆటుకట్టు

గెడ్డం మాసింది!

వార్తాపత్రికలతోభాటు ఓ వారపత్రికకూడా అర్జెంటుగా కొనుక్కొని వస్తున్నాను. వార్తలు, వారపత్రికలలో పచ్చళ్ళు, కూరలూ, శీర్షికలతో సహా బొమ్మలూ, ప్రకటనలూ చదివేయడం... "కాఫీ కఫే"లు అవీ తప్పితే, సినిమాలు. వీటితో ఆత్మీయత, యీ మధ్య చక్రవడ్డీలాగా పెరిగిపోయింది. ఇటీవల దైనందిన కార్యక్రమం తృప్తినివ్వదు గాని మహా అర్జంటుగా దాన్ని నెరవేర్చుకోడంలోనే ఉంది అంత శ్రద్ధా. సమాధానం రాని అప్లికేషన్‌మీద ఆశా, అక్కర్లేని సినిమా చూసి సంతోషపడ్డంలో గొప్పా అలవాటైపోయింది.

విద్యార్థి నిష్క్రమించి ఉద్యోగి ప్రవేశించలేదు ఎదనింకా. అయినా యింత వెలితి ఎందుకనో...

పాఠాలు వెళ్లిపోయాయి. పరీక్షలు ఏడాదికి మూడు మార్లు. అదో మాదిరి మలేరియాలా దాపురించేవి యికరావు. గతానేక సంఘటనల్లో కలిసిపోయాయి. అయితే వెలితి మిగిలింది. ఎందుకు చెప్మా! సిలబస్‌లనేవే పరిమితంగా ఉంటాయి? అందులోనించి కాంపోజిషనులు రాసుకుని ఆనక వాటినే ఇంపోజిషను రాసుకుని పరీక్ష రాసేసి (పారేస్తే) అమ్మయ్య అనుకుంటాం. మూడోవంతు మార్కులకోసం మనమూ, అవి యిద్దామనే వాళ్ళూ తాపత్రయ పడతారు! ఈ మూడోవంతు వ్యవహారం అతిరహస్యమేం కాదుగనక, మేష్టార్లు యింతకి మించి చెప్పరు. నరే... పేపరు తీసి చూద్దామా? అనుకున్నాను. హెడ్‌లైన్లు చదువుదామనుకున్నాను.

కాని దాందుపంతెగిరి! ఎక్కడో తిరుగుబాటు సైన్యంచే ప్రభుత్వ కైవసం, ఆఫ్రికాలోనో, ఆశియాలోనో కాబోలు, సోషల్ స్టడీస్‌లో లేని రాజ్యంలో తిరుగుబాటుగట్రా ఉంటుంది. దానికోసరం యిప్పుడట్లాను వెతుక్కోవాలి. అంచేత తిన్నగా రెండో పేజీ చూస్తే చాలునులే అనుకున్నాను.

కాని, ఉద్యోగాల కాలమ్ చూడ్డానికి ధైర్యం ఉండాలి. అలవాటుండాలి. తెల్లార్లూ 'టీ' తాగుతూ తూలుతూ పరీక్షలకి చదివినప్పుడే నా, మెడలు పీకలేదుగాని యీ ఉద్యోగాల (కలి) కాలమ్ చూసేసరికి దాహం వేస్తుంది. బ్రతుకు భయం కాలేజీ గేట్ దాటగానే వస్తుందని బళ్లో చెప్పని పాఠం. నిజమే గాని, అది అంచనాకు మించి వచ్చింది. అయితే, యీ ఉద్యోగపర్వంలో ఏదో ఆశ. ఒక తృప్తి

లేకపోయినా రేపటిమీద మమకారముంది. ఎండమావులైతేనేం? దాహంవేసే వాడు పరిగెత్తాలంటే అవైనా అగుపించాలి గదా?

మా పోస్ట్‌మ్యాన్‌తో ఎంతో 'దోస్తీ' అయిపోయింది నాకు. మూడు బిందెలు ఒకదానిమీద ఒకటి పెట్టుకుని, వాటిని నెత్తిన పెట్టుకుని, ఐనా ఒయ్యారంలో లోపం రాకుండా, పంపునుంచి నీళ్ళు పట్టుకుపోయే ఆడపిల్లలు కూడా నన్నంత ఆకర్షించడం లేదీ మధ్య. అందమైన వస్తువు కనిపిస్తే కళ్ళు పూర్వం నాలుగూ, ఆరూ అయ్యేవి గాని యీ మధ్య గెడ్డం తడుముకుంటే బాగుణ్ణు అనిపిస్తోంది.

వెనుక (అబ్బ! అప్పుడే కాలేజీ బ్రతుకు గతం అయిపోయింది.) పోస్టుమేన్ ఉత్తరాలివ్వడం, అందుకోవడం అలవాటు లేదు. ఎప్పుడూ మనియార్డర్లను సంతకం చేయడం తప్ప, ఆపోస్ట్‌మాన్‌లలో ఒక్కడైనా జ్ఞాపకం లేరు నాకు.

కాని, యిప్పుడో... మా పేపరు అప్పారావు తలలో తెల్లవెంట్రుకలున్నాయని, మా పోస్టుమాన్ శామ్యూల్ పిల్లలవాడని (పేరు కూడా ఎంతో జ్ఞాపకం) అతని మొహాన చిన్న కందికాయ వుందని - యివన్నీ తెలుసు.

చిన్నప్పుడు మాష్టారు ట్రయాంగిల్ అంటే 'త్రిభుజము' అని కంఠో పాఠం చేయమన్నారు. చూస్తే తెలియదూ? దాందుంపతెగ త్రిభుజానికి ఎన్నిభుజాలో! కానీ పాఠాలు శ్రద్ధగా చదవాలని మాష్టార్లు అలా చెప్తారుట(?)

అప్పారావు పేపరందిస్తూ నవ్వుతాడు.

అందుకుంటూ నేనూ నవ్వుతాను. పోస్టుమానూ అంతే. మా వ్యవహారం నవ్వులూ, యివన్నీ - రైలు రావడం, రెక్క వాలడం, రైలు వెళ్ళడం, రెక్క లేచిపోవడం లాంటివి.

ఇవాళ శామ్యూల్ యింకా రాలేదు. అతగాడి కొడుకు మెట్రిక్యులేషన్ ఒక్క మార్కులో పోయిందట. 'ఒక్కమార్కు కాదు ఒక్క సంవత్సరం' అంటాడు శామ్యూల్. నా మాట విని 'చదివించు ప్యాసవుతాడు' అంటే 'నువ్వేం చేస్తున్నావు ప్యాసై' అన్నాడు నా అంతవాణ్ణి శామ్యూల్. ఫేలైతే ఏ పనేనా చేసుకుంటాడు. ప్యాసైతే అదీ నామర్ధాయే' - ఇది శామ్యూల్ బ్రతుకు గురించి చెప్పే వేదాంతం.

శామ్యూల్ చెప్పు తెగిందట. 'అందుకాలస్యం గంటన్నరా?, అడిగాను నేను. 'అబ్బే! మెయిలు గంటప్పావు లేటు మామూలేగా. నాజోడు కుట్టించుకోడం మరో పావుగంటా' శామ్యూల్‌కి లెక్కలు వచ్చును. ఆల్జీబ్రా తెలిసిన నాకు మెయిలు అసలు టైము తెలియదు. దసరాకట్నం అడగడమేకాని క్రిస్టమస్ బక్షీస్ అడగడం శామ్యూల్‌కి రాదు. క్రిస్టమస్ ఎందుకో తెలిసిన్నాకు, దసరా సంగతీ సందర్భాలు తెలియవు.

నేను అనుకున్నట్లే గవర్నమెంటు ముద్దర్లు లేని ఉత్తరాలే యిచ్చాడు శామ్యూల్. బహుశా మిత్రకోటిలోని ముఖ్యరత్నాలై యుంటారు. ఐనా, ఆశచెడ్డది! ఎవరేనా రాశారేమో ఫలానా దగ్గర ఫలానా ఖాళీ వుంది. ఫలానవాణ్ణి పట్టుకో దూర్చేస్తాడూ'' అని.

అలాగే పేపరులోనూ అంతే. నా నోరు తిరగని పేరుగల ఆఫ్రికాదేశంలో విప్లవం. మొత్తానికి

సైనిక స్వామికం ఎక్కడో అక్కడ రోజూనూ! ప్రజాస్వామ్యం తరువాతది. ఈ మధ్య అదే?

"తస్మాత్! యీ విప్లవ జాడ్యం మనకు రాకుండుగాక!" అని రావాలనే బోలెడు కోర్కెతో ఓ ప్రతిపక్ష నాయకుని ప్రకటన. "అది రావడానికి ప్రతి పక్షులే నాంది కాగలరు" అని అధికార శిరోమణి ఒకడు ప్రతి ప్రకటన.

సరే, పేపరు రెండో పేజీ తాపీగా చూడాలని, వాయిదా వేసి, ఉత్తరాల్లో ఉద్యోగం, కుశల ప్రశ్నలు, పెళ్ళి సంబంధం యీ మూడూ తప్ప నాలుగోది ఏమి ఉండగలదా? అని పోస్టుముద్రలు పరిశీలిస్తూ యింటి గుమ్మం ఎక్కుతూ వుంటే స్కూటర్ హార్న్ 'కిక్కిక్'మని.

"ఏంరా! బావగారూ! లవ్ లెటర్సా?" మా స్కూటర్ బావ ప్రశ్న.

"మరే! నా గెడ్డం చూడు" అన్నాను. వాడు "సెంటిమెంటల్ ఫూల్" అంటూ వెళ్ళి పోయాడు.

'డామిట్! వీడిలాగే నేనుకూడా ప్రేమలేఖలురాస్తే ఎవడి చెల్లెలి మెళ్లోనో పుస్తెకట్టి వాళ్ళబాబు జేబులోనుంచి స్కూటర్ కొనుక్కొని కికికిక్కిక్‌మను కుంటూ ముప్ఫై య్యోయేట 'ఎమ్.బి" చదవాలి అనుకొన్నాను.

ఔను మరి! ఈ స్కూటర్ బావ అంటే మా పెద్ద చెల్లాయి భర్త.

మరో పంచె బావ వున్నాడు. అక్కయ్య మొగుడు! ఇద్దరి పేర్లూ కోటీశ్వరరావులే గనుక యీ సంకేతాల అవసరం వచ్చింది. ఈ స్కూటర్ బావ మా చెల్లాయికి ప్రేమలేఖలు రాసి ఆనక ఉద్యోగం మానేసి, మా నాన్న భుజాల కష్టంమీద ఎం.బీకి వెళ్తున్నాడు.

సరే! ఉత్తరాలనూ, పేపర్లనూ ఆశగా తల్చుకుంటూ లోపలికి వెళ్ళాను.

"ఏమే రాణీ! మీ ఆయన బళ్లోకి వెళ్ళాడా? వీడేడీ విశ్వం?" అంటూ అమ్మ నా కోసరమే కాఫీ పట్టుకొస్తోంది.

"ఆఁ! ఆఁ! వెళ్లారు. స్కూటర్ బయట లేదుగా" అంటూ అమ్మకి చెపుతూ చెల్లాయ్ వచ్చింది. "అదుగో అన్నయ్య" అంది. వారపత్రిక తీసుకుంది. అందులో అది "అప్పడాలు వత్తుట" మీద ఎవరో రాసిన వ్యాసం మీద వచ్చిన అభిప్రాయం మీద తన ఖండన రాసింది అందుకు.... దాని ఆదుర్దా దానిది.

"ఊరు తెల్లారకుండా ఎక్కడికిరా బయల్దేరావు?కాఫీ పట్టుకు గంటైంది. కాలుకాలిన పిల్లిలా తిరుగుతున్నా" అమ్మ మూర్తీభవించిన అమృత మూర్తిలా నిల్చునుంది నా గది గుమ్మంలో.

"మరేఁ! ఉద్యోగం వెతుక్కుందికి వెళ్ళానమ్మా!" నవ్వుతూ (నవ్వు అద్దంలో చూసుకుని ప్రాక్టీసు చేశానులెండి) కాఫీ అందుకున్నాను.

"అలాగేం?మా అన్నయ్యవి కదూ! అక్కడ మన కాలవలో వలేస్తే ఉద్యోగాలు పడ్తాయి కదురా అన్నాయ్?" చిన్న చెల్లాయి శాంతి నవ్వుతూ వచ్చింది. అంతలో అక్కయ్య "అదే, పోనిండిగానీ, ముందు టిఫిను తిను, ఆనక స్నానం చేద్దువుగాని" అంటూ ఇడ్డెన్లు ప్లేటులో పెట్టుకుని వచ్చింది. ఇంట్లో టిఫిన్లు తంతు అక్కయ్యది. పై పెత్తనం శాంతిది.

"చూడవోయ్! అబద్ధం కాదు,"

పేపరు ఫట్‌మని పేజీలు విడేటట్లు దులిపి "యివన్నీఉద్యోగాలే" నన్నాను నేను శాంతి నుద్దేశించి.

"బావుందర్రా మీ వరస! యివందుకోండి. నా కవతల పన్లున్నాయ్!" అని 'అవి' యిచ్చి అక్కయ్య వెళ్ళిపోయింది.

అమ్మ నవ్వుతూ ఖాళీ కప్పునందుకొని "ఓరినీ! అన్ని ఉద్యోగాలెందుకురా నాన్నా మనకి? నీకేది ప్రాప్తముందో అదే వస్తుంది ఉద్యోగమూ రాక, యీడొచ్చాక పెళ్ళామూ రాక ఏమవుతుంది? రోజూ తెల్లారకుండా యీ పేపరు సేవ మానేసెయ్' అని వెళ్ళిపోయింది.

అమ్మకు ఒకవేళ - నేను చిక్కిపోతే ఆడపిల్లల తండ్రులు యీ యింటిమీద కాకులై వాలరని భయం!

"శాంతీ! సురేష్‌ని పోయి నాలుగు పొడుగు కవర్లూ, ఒక ఉత్త కవరూ, స్టాంపులూ అవీ అన్నీ తెమ్మనవూ?"

"ఎందుకండీ! దొరగారూ! ఎవరికి ఉత్తరాలు రాస్తారేంటి?" కొంటెపిల్ల శాంతి.రోజూ మామూలే అయినా ఆశగా అడుగుతుంది.

"చెబుతాగా... మీ ఆయన్ని వెతకాలి. త్వరగా రా ఫో!"

"ఛీ! పో! నే చెప్పను. ముందివాళ వచ్చిన ఉత్తరాలు చూపించు."

పిచ్చిపిల్ల-దీనికి మాధవి రాసే ఉత్తరాల్లో ప్రేమ ఉంటుందని నమ్మకం. అనుమానం. కాని మాధవికి పెళ్ళయిపోయిందని, మొగుడికి ఉద్యోగం కూడా అయిపోయిందనీ తెలియదు. అన్నయ్యలంటే నవమన్మధులనో గోపీలోలురనో అనుకునే చెల్లెమ్మల్లో మా శాంతిది ఫస్టుమార్కు.

ఉత్తరాలు బల్లమీద పడేసి కుర్చీలో కూలబడి బల్లమీద కాళ్ళు పారేశాను.

శాంతి నవ్వుతూ "ఐతే దాచుకో" మని వెళ్ళిపోయింది. ఆడపిల్ల కదా! బల్లమీద పడేసి చూసుకోమంటే దాచుకోమంది. దాచుకుంటే చూస్తానని రక్కుతుంది.

తొలి ఉత్తరం చింపేను. "నీతో గడిపిన రోజులు ఎలా మరిచిపోను డియర్!" నవ్వొచ్చింది నాకు... మా శంకరం రూర్కెలాలో ఉద్యోగం అయింది వీడికి. అయినా విచారిస్తున్నాడట! నాకే ఆ ఉద్యోగం అయితే వీణ్ణి, వీడితో గడిపిన రోజులూ మొత్తం అన్నీ కలిపి మరిచిపోదును... ఏమో... కాని వాడు రాసిన ఉత్తరం అంతా చదివేసరికి నిజమే. "వాడు నన్ను ఎంతో ప్రేమించాడు" అనుకొన్నాను. దూరాభారం కూడానా?... రైలుకి వెళ్ళి చూడాలి. రూర్కెలా వెళ్ళిపోతున్న వాణ్ణి , ధైర్యం చెప్పిపంపాలి. అది నా తక్షణ కర్తవ్యం!"

"ఇదిగో కవర్లు... త్వరగా స్నానానికి రమ్మని పెద్దక్కయ్య చెప్పింది" సురేష్ వచ్చాడు. వాడెప్పుడూ పరిగెడుతూనే వస్తాడు. నడక అలవాటు లేదు.

"చేస్తాను గాని, అమ్మావాళ్ళూ ఏం చేస్తున్నార్రా?" అని అడిగాను. ఇంకా మా శంకరం గురించే ఆలోచిస్తున్నాను.

సురేష్ కుఱ్ఱవెధవే ఐనా అదోలా నవ్వి "నీ గురించే మాట్లాడుకుంటున్నారు" అన్నాడు.

"చచ్చేమ్! ఉద్యోగం సద్యోగం లేదని కాదుగదా?" సరిగా అటెంషన్‌లో కూచున్నాను.

"ఉహు.. మామయ్య వచ్చారుగా! బ్రహ్మచారి ముదిరినా, బెండకాయ ముదిరినా... అని..." అంటూ వాడుచేతికందకుండా తుఱ్ఱుమన్నాడు.

"హే భగవాన్! మావఁయ్యల నెందుకురా పుట్టించావ్?" తల తాటించి కుర్చీలో వెనక్కి చేరబడిపోయాను.

నేను ఆటలాడుతున్నా నంటాడు అతగాడు. పైగా నా ఆట కట్టిస్తానంటాడు. దుంపతెగ... ఇంత పిసరు సానుభూతి లేదు. పైగా, మా రోజుల్లో ఇంకా తిప్పలు పడ్డాం... పెద్దవాళ్ళ కాళ్ళు పట్టి, పీపు గోకీ బ్రతికి బాగుపడ్డాం... ధక్కా మొక్కీలు తినాలిరా... ఓ కాయితం ముక్క తేవడం, దానికి ఫ్రేము బిగించడం, అనక 'డిగ్రీ' అంటూ కబుర్లూ! అయితే, ఇంతవాళ్ళ మవుదుమురా?" అంటాడు. ఆ కాయితం ముక్కకై ఎన్ని అహర్నిశలు అఘోరించామో తెలీదుకదా ఆయనకి! ఉత్త పాతకాలం మనిషి మరి, ఏం చేస్తాం?

ఎక్కడో "సమ్మంధాలున్నా" యంటాడు. "ఎవణ్నో పట్టుకుంటే ఉద్యోగం వస్తుం"దంటాడు దగాకోర్ బడాకోర్ మామయ్య.

"హతవిధీ! నాకు పెళ్ళాం అవసరమో కాదో నాకు తెలియదా?" ఇంత నమ్మకం నా మీదున్న వీళ్ళకీ నేనే ఏం చేయాలి? ఆ పిల్లదెవరో దానిక్కూడా ఈ నమ్మకం నామీద వుండొద్దా? ఆడ దానికి ఆలోచనే ఉండరాదు కాబోలు! ఈ మాటే బయటికన్నానో, బాబోయ్? ఒక్కసారి కంచు గంటల్లాంటి మూడుకంఠాలు నా మీద దాడి చేస్తాయి. మామయ్య క్రౌర్యం దానికి గుణక మవుతుంది. "ఉద్యోగం ఐతేగాని పెళ్ళి యేమిటి?" అంటే చాలు.

"మీ అవిణ్ని ఒంటి స్తంభం మేడలో కూచోబెట్టి పారా యిస్తో వుంటావా? లేక కృష్ణపరమాత్మలా పాదతాడనం చేయించుకుంటావా?" అంటుంది కొంటెగా అక్కయ్య..

బావ ఏం చేస్తాడోమనకి తెలియదు మరి! పోన్లే పెద్దదాని రహస్యాలు మనకెందుకని గాని లేకపోతేనా?...

అంతలో అమ్మ నా అభ్యుదయ భావాలన్నీ 'నేరాలు' క్రిందే జమకడుతుంది.

"నీకు ఉద్యోగం వచ్చేక పెళ్లాం కావాలా? అంటే ఉద్యోగం, పెళ్ళాం రెండూ చంక నెత్తుకుని నువ్వు చక్కాపోతానంటావ్? అంతేనా? చూశావురా అన్నయ్యా! వీడి తంతు. ఇక నాకు వీడు 'ఆలి' వచ్చాక కూడేం పెడతాడ్రా?" అని వాళ్ళన్నయ్యకి (పైన మనవి చేసిన విలన్‌కి) ఫిర్యాదు కూడా చేస్తుంది వెర్రి బాగుల అమ్మ.

అమ్మకి వాళ్ళన్నయ్య నూటపదహారు వన్నెల బంగారం -

ఆ మామయ్య వెంటనే "అంతవాడే వీడు" అంటూ అందుకుంటాడు - పైగా "ఆ మూడు ముళ్ళూ వేశాక గాని వీడికి ఉద్యోగం రానివ్వకూడదు. అలా ఐతేగానీ వీడి ఆటలు కట్టవ్" అంటాడు

కూడాను.

నా అభ్యుదయ భావాల మీద అమ్మకు కలిగే అపోహలను తొలగించడం బ్రహ్మతరం కూడా కాదు. ఈ ఒక్క మామయ్యకు తప్ప - ఈ ఆడ అమ్మలు, అక్కలు, చెల్లెలూ మొదలైన వాళ్ళతో వాదించగల తర్కజ్ఞానం గాని వాదనా పటిమగాని ఏ టెక్స్ట్ పుస్తకంలోనైనా ఉన్నా బాగుణ్ణు రాసినా బాగుణ్ణు! మొత్తానికి నా నోరు కుట్టుబడిపోయిన గంటదాకా వాళ్ళంతా నా మీద దండయాత్రను ఉపసంహరించుకోరు. పేపర్లో 'వాంటెడ్‌కాలమ్స్' చూస్తూ ప్రాణం విసిగి 'మాట్రిమోనియల్' కాలమ్స్ కేసి కన్ను తిప్పుతానో లేదా, కాలేజీలో ఇంటర్ మీడియట్ వెలగబెట్టిన నేరాన ఇట్టే పసిగట్టేస్తుంది. ఆ విషయం చెల్లి.

"ఒరే! దాచినా దాగదురా... నీకెందుకురా ఆ శ్రమ? రంభలాంటి పెళ్ళాన్ని..." అంటుందది. దాని మాటలను సగంలోనే అందుకుంటాడు మామయ్య... "వాళ్ళనాన్న - అనగా 'రంభ' నాన్న వేయించే ఉద్యోగాన్ని కూడా తెస్తాం" అంటూ పూర్తి చేస్తాడు.

"మీకు జీవితమంటే ఆటగా వుందన్నమాట?" అభిమన్యుడంత కోపం ప్రదర్శిస్తాను.

అంతా నవ్వేస్తారు.

"మాకు కాదు జీవితం ఆటగా ఉంట. అది నీకే. అది కట్టించాలనే వెళ్లారు మీ నాన్నగారు." అంతా ఏకగ్రీవ తీర్మానం చేస్తారు.

"నేను... నేను... పార్వతీశం గారింటికి వెళ్తాను చదరంగం ఆడుకుందికి."

లేచి వెనుదిరగకుండా వెళ్ళిపోతున్నాను - ఆడియన్స్ అల్లరి ప్రారంభిస్తే స్టేజిమీద నుంచి వింగ్‌లోకి పారిపోయే నటుడిలాగా!

గుమ్మంలో అసలు సూత్రధారి ప్రత్యక్షం.

"ఏరా... విశ్వం! ఉండు నీతో మాట్లాడాలి" అంటూ నాన్నఎదురయ్యాడు.

తిరిగి మేక పిల్లలా వచ్చి కుర్చీలో కూలబడ్డాను.

"కాయా? పండా?"-నాన్న అంటే బొత్తిగా (ఆయన బొద్దు మీసాలంటే కూడా) భయంలేని అమ్మ ప్రశ్న.

"పండున్నర!" నాన్న జవాబు.

"ఆటకట్టు!" విలన్ మావయ్య ఆనందం. చివరికి కథ అంతా టూకీగా ఏమిటయ్యా అంటే... తాంబూలాలు పుచ్చుకుంటే నేను కోరిన ఉద్యోగం అనక కన్యాదానం చేస్తాట్ట ఓమోతుబరిగారు. పేరేందెకులెండి పెద్దమనిషి కదా....

(కొత్త కథ కథాసంపుటం '95)